

SESİN ÖNEMLİ.
TEPKİNİ GÖSTER VE AYRIMCILIĞI İHBAR ET!

Ayrımcılığın ne olduğunu biliyor musunuz?

Ayrımcılık, bir kişi veya gruba eşit olmayan davranışta bulunulmasını ifade eder. Ayrımcılığın temel amacı, diğer insanlarla aynı veya benzer durumda olan bir kişi veya grubun hak ve özgürlüklerini gerçekleştirmei önlemektir.

Ayrımcılık, ırk, renk, soy, milli veya etnik köken, biyolojik cinsiyet, toplumsal cinsiyet, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, sosyal köken, engellilik, yaş, medeni hal veya aile durumu gibi kişisel veya grup özelliklerine veya diğer ayrımcı temellere dayanmaktadır.

Ayrımcılığı neden ihbar etmelisin?

Ayrımcılık yapanları ihbar ederek ve kurumlardan koruma talep ederek, haklarınızı ihlal edenlerden korunabilirsiniz. Böylece ayrımcılık yapanlar Kuzey Makedonya Cumhuriyeti yasal düzenlemeleri uyarınca cezalandırılabilirler. Sadece insanlar arasındaki eşitsiz muameleye düzenli olarak dikkat çekerek bu utanç verici uygulamayı azaltabiliriz.

Eğer ayrımcılığa uğradığınızı düşünüyorsanız, koruma talep edebilir misiniz?

Ayrımcılık, Kuzey Makedonya Cumhuriyeti Anayasası ve yasaları ile özellikle Ayrımcılığı Önleme ve Ayrımcılığa Karşı Korunması Yasası ile yasaklanmıştır.

Ayrımcılık yapıldığını nasıl anlayabilirsiniz?

Örnek 1: Kırsal alanda çalışan bir kadın çiftçi, düzenli olarak sosyal, sağlık, emeklilik ve engelli sigortası primi ödemesine rağmen, ücretli doğum izni ve hastalık izni hakkına sahip değildir.

Örnek 2: İşveren çalışanın hamile olduğunu öğrendikten sonra tüm görevlerini zamanında ve sorumlu bir şekilde yerine getirmesine rağmen onun iş sözleşmesini yenilememiştir.

Çalışma süresine bakılmaksızın, hamilelik, doğum ve ebeveynlik nedeniyle bir işçiye karşı her türlü ayrımcılık kanuna aykırıdır.

Örnek 3: Bir Engelli kişi, belirli bir devlet kurumuna erişemez ve güvence altına alınan haklarını kullanamaz, çünkü kurumun bulunduğu binada engelliler için erişilebilir rampa veya asansör yoktur.

Engelli kişiler, tüm kamusal ve ticari binalara engelsiz erişim ve hareket hakkına sahip olmalıdır!

Örnek 4: LGBTİ kişi, aile içi şiddet mağduru olduğunu polise bildirir ve polis koruması ister. Polis memurları olay yerine gelip mağdurun eşcinsel bir erkek olduğunu öğrendiklerinde, olaya müdahale etmemekle kalmaz, aynı zamanda mağdurla alay etmeye ve onu küçümsemeye başlar.

Herkes cinsiyet, cinsiyet kimliği veya cinsel yönelimine bakılmaksızın aile içi şiddet durumunda korunma hakkına sahiptir ve polis memurları profesyonel, tarafsız ve gerekli özeni göstererek hareket etmekle yükümlüdür.

Örnek 5: Çocuğu hastanede yatan bir babanın akşam boyunca çocuğuna refakat etmesine izin verilmez çünkü sadece anneler, büyükanneler, teyzeler gibi kadın refakatçilere izin verilmiştir.

Çocuğun yatırıldığı bölümlerde, ebeveyn veya vasi, cinsiyet ayrımı olmaksızın eşit olarak refakat etme hakkını kullanılabilir!

Örnek 6: Birkaç Roman'ın ırk ve etnik kökenleri nedeniyle bir kafe-bara girmelerine izin verilmez, gerekçe olarak da daha serbes masanın olmaması gösterilir, ancak görünürde yeterince serbes masanın olduğu aşıkardır.

Herhangi bir kişi veya grup, etnik kökenlerine bakılmaksızın restoranlar, kafe-barlar vb. gibi kamusal mallara ve hizmetlere özgürce erişme hakkına sahiptir!

Ayrımcılıktan korunmak için nereye başvurulmalı?

Ayrımcılığın Önlenmesi ve Ayrımcılıktan Korunma Komisyonu - KSZD, ayrımcılıktan korunma konusunda uzmanlaşmış bir kurumdur ve fikirler ve öneriler vererek şikayetleri ele alır. Komisyona ayrımcılıkla ilgili şikayetler çeşitli yollarla yapılabilmektedir: web sitesi üzerinden <https://kszd.mk/>, posta yoluyla ve KSZD'nin Dame Gruev Cd. No. 1, 1000 Üsküp adresindeki ofislerine bizzat yapabilirsiniz.

Halk Ombudsmanı, devlet organları ve kamu kurumları ve hizmetleri tarafından yapılan ayrımcılık karşısında sizi korumakla yükümlüdür. Ombudsman, ayrımcılık tespit ettiği durumlarda öneriler, fikirler ve tavsiyeler sunar. Halk Ombudsmanı'na ayrımcılık şikayeti çeşitli yollarla iletilebilir: web sitesi üzerinden <https://ombudsman.mk/>, posta yoluyla ve şahsen Ombudsman'ın Makedonya Cd. No. 19, 1000 Üsküp adresindeki ofislerine ve aşağıda geçen Ombudsman'ın alt şubelerinde:

Manastır, Yane Sandanski Cd., tel. 047/242-310

Kırçova, Osloboduvanye Blv., tel.045/228-586

İştıp, Toşo Arsov Cd., tel.032/389-701

Kalkandelen, Ilindenska Cd. No: 85., tel. 044/344-081

Ustrumca, Mareşal Tito Cd., tel. 034/329-995

Kumanova, 11 Ekim Cd., tel.031/431-488

Hukuki Koruma - Kendisine karşı ayrımcılık yapıldığına inanan bir kişi ilgili sivil mahkemeye şikayette bulunabilir. Ayrımcılıktan korunma süreci acil bir şekilde gerçekleşir. Ayrımcılıktan korunma davası açacak kişiler, mahkeme ücretlerini ödemekten muaf tutulur.

Ayrımcılık konusunda nereden hukuki tavsiye ve yardım alabilirsiniz?

Ayrımcılıktan korunmak için hukuki danışmanlık ve yardım sağlayan sivil toplum kuruluşları mevcuttur. Ayrımcılıktan Korunma Ağı, üyeleriyle birlikte ayrımcılıktan korunma hakkında temel bilgi ve tavsiyeler, KSZD ve Ombudsman'da dava açmak için gerekli belgelerin tamamlanmasında yardım ve ulusal ve uluslararası mahkemeler önünde ayrımcılık davalarında temsil sağlamaktadır. Ayrımcılıktan Korunma Ağı ile şu e-posta adresinden mrezazazastitaoddiskriminacija@gmail.com, şu telefon numarasından +389 2 3214 269 iletişime geçebilirsiniz veya Ücretsiz Hukuk Danışmanlığı veren yetkili derneklerle ulaşabilirsiniz. Bu dernekler Ayrımcılıktan Korunma Ağı üyesi olan aşağıdaki derneklerdir: Makedonya Genç Avukatlar Derneği (MZMP) – Üsküp Donbas Cd. No:14/1-6, 02/3220-870 contact@myla.org.mk ve Helsinki İnsan Hakları Komitesi - Üsküp, Naum Naumoski Borçe Cd. No: 83, 02/3119-073, 02/3290-469, 072/278-436 info@mhc.org.mk.

Ücretsiz avukat tutma hakkınız var mıdır?

Maddi durumu nedeniyle kendisinin ve aile bireylerinin geçimini riske atmadan kanunla garantilenen haklarını elde edemeyecek kişiler, Ayrımcılığa Karşı Koruma için Ücretsiz Hukuki Yardım sistemine tabi olabilir.

Ücretsiz hukuki yardım hem birincil hukuki yardım hem de ikincil hukuki yardım olarak verilebilir. Birincil hukuki yardım, bölgesel Adalet Bakanlıkları, yetkili dernekler ve hukuk klinikleri tarafından verilirken, ikincil hukuki yardım mahkeme süreçlerinde avukatlar tarafından verilir. İkincil hukuki yardımın onaylandığı kişiye bir avukat atanır, mahkeme masraflarından ve süreç boyunca diğer masraflardan muaf tutulur raporlama ve idari ücretlerden muaf tutulur. Ücretsiz Hukuki Yardım Yasasının'nun öngördüğü işlemler için gerekli finansman kaynakları Adalet Bakanlığı tarafından sağlanır.

İkincil hukuki yardımdan yararlanmak için hangi koşulları yerine getirmeniz gerekiyor?

Başvuru sahibi ve aile üyelerinin aylık geliri, belirlenen asgari net maaş tutarını aşmamalıdır ve her bir sonraki aile üyesinin aylık geliri, belirlenen asgari net maaşın %20'sinden fazla olmalıdır;

Başvuru sahibi ve aile üyelerinin içinde yaşadıkları tek bir konutları ya da ev sahibi olmalıdır;

Başvuru sahibi ve aile üyeleri, Üsküp şehrinde toplam alanı 300 m² geçmeyen veya Kuzey Makedonya Cumhuriyeti'ndeki diğer belediyelerde 500 m²'yi aşmayan bir veya daha fazla katastral parsellere sahip olmamalıdır. Aynı zamanda, kırsal bölgelerde, toplam alanı 5000 m²'den büyük katastral parsellere sahip olmamalıdır.

Hukuki yardım için başvuran birey ve aile üyeleri, motor işlem hacmi 1.200 santimetre küpü geçmeyen bir adet kayıtlı motorlu araca sahip olabilirler.

Ücretsiz Hukuk Yardımı için nereye başvurabilirsiniz?

Adalet Bakanlığı'nın Ücretsiz Hukuki Yardım Birimlerine veya Kuzey Makedonya Cumhuriyeti'nin bölge planlarına göre ayrılmış Yetkili Derneklere başvurabilirsiniz.

1. DOĞU BÖLGESİ

İştip Ofisi - 070/821-089, Vasil Glavinov Cd. No: 4, 2000
Koçana Ofisi - 071/221-580, Rade Kratovçe Cd. No: 1, 2300
Berovo Ofisi - 071/20-324, Dimitar Vlahov Cd. No: 10, 2330
EHO Derneği Eğitim – İnsani Yardım Kuruluşu İştip - 032/384-143,
032/607-143, Todor Kolarov Cd. No: 26
"KHAM" Sivil Toplum Kuruluşu, Delçevo - 071/215-356, Mareşal
Tito Cd. No: 69

2. GÜNEYDOĞU BÖLGESİ

Ustrumca Ofisi - 071/224-526, Sando Masev Cd. No: 1, 2400
Gevgeli Ofisi - 071/224-678, Mareşal Tito Cd. No: 170, 1480
Ustrumca "İzbor" Derneği, 075/495-470, 076/453-808,
075/495-473, Banitsa köyü No:220

3. KUZEYDOĐU BÖLGESİ

Kumanova Ofisi - 071/227-962 11 Ekim Cd., 1300

Eđri Palanka Ofisi- 071/224-580 Aya Yoakim Osogovski Cd. No: 17, 1330

Ulusal Roman Merkezi Derneği, Kumanova - 031/427-558, 11/5 Done Bojinov Cd. No: 11/5

4. PELAGONYA BÖLGESİ

Pirlepe Ofisi - 075/541-832 Yoakim Stoykoski Cd. No: 1, 7500

Resne Ofis - 071/221-246 ar Samuil Meydanı, 6310

Manastır Ofisi - 071/223-392 1 Mayıs Bulvarı, 7000

GENÇLİK KÜLTÜR MERKEZİ Bitola - 047/233-020, ar Samoil Cd. No: 29,

Sürdürülebilir Kalkınma Derneği SFFERA International - Manastır - 074 245 154, Vlatko Milenkoski Cd. No: 22.

5. VARDAR BÖLGESİ

Köprülü Ofisi - 078/243-054, Panko Braşnar Cd.,1400

Kavadar Ofisi - 075 659 855, Mareşal Tito Meydanı, 1430

Sveti Nikole Belediyesi Kadınlar Derneği - 077/653-637, Leninova Sok. No: 1-1/4

6. GÜNEYBATI BÖLGESİ

Kırçova Ofisi - 071/224-652, Boris Lirdiç Cd. No: 1, 6250

Debre Ofisi - 071/223-768, 8 Eylül Cd. 1250

Struga Ofisi - 071/223-015, Proleter Tugayları, Cd, 6330

Ohri Ofisi - 071/221-908, Dimitar Vlahov Cd. No: 57, 6000

7. POLOG BÖLGESİ

Kalkandelen Ofisi - 070/964-305, Derviş Tsara Cd. No: 68., 1200

Gostivar Ofisi - 072/780-387, Ginoski Kardeşler Cd., 1230

Kadın Forumu Derneği – Kalkandelen 044/337-440, 044/343-410,

Nikola Tesla Cd. No: 6

SESİN ÖNEMLİ. TEPKİNİ GÖSTER VE AYRIMCILIĞI İHBAR ET!

Citizens for change!

Bu yayının içeriğinden yalnızca Koaliciya Margini sorumludur ve hiçbir şekilde Civica Mobilitas, İsviçre Kalkınma ve İşbirliği Ajansı (SDC) veya bu yayını hazırlayan kuruluşların görüşlerini yansıtmaz.